

**WYMAGANIA EDUKACYJNE ZGODNE Z PODSTAWĄ PROGRAMOWĄ
NAUCZANIA PRZYRODY W SZKOLE PODSTAWOWEJ
PRZYRODA KL. 4
NAPISANE NA PODSTAWIE PODRĘCZNIKA DO PRZYRODY GDAŃSKIEGO WYDAWNICTWA OŚWIATOWEGO**

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę				
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
1. Co to jest przyroda? (1.1)	-wie, czym jest przyroda -umie wskazać obiekty stworzone przez człowieka	-umie rozróżnić przyrodężywioną od nieożywionej -wymienia co najmniej 2 czynności życiowe organizmów	-wymienia co najmniej 3 składniki przyrody ożywionej i nieożywionej	-wymienia wszystkie czynności życiowe organizmów	-wymienia składniki przyrody ożywionej i nieożywionej
	Sposoby poznawania przyrody.				
2. Czy potrafisz zadbać o swoje bezpieczeństwo? (1.2)	-wymienia podstawowe zasady bezpieczeństwa na lekcji	-zna zasady bezpieczeństwa podczas wyjść w teren -wie, że nie należy zbliżać się do dzikich zwierząt i dotykać nieznanymi roślin	-wie jak zachować się w czasie burzy lub wichury	-umie sprawdzić prognozę pogody i przewidzieć niebezpieczeństwo związane z wiatrem czy burzą	-umie wytłumaczyć innym uczniom, dlaczego nie należy samodzielnie zbierać grzybów i nieznanymi roślin
3. Z jakich źródeł wiedzy o przyrodzie korzystasz? (1.3)	-wymienia z pomocą nauczyciela co najmniej 3 źródła wiedzy o przyrodzie	-wymienia zmysły człowieka	-wymienia narządy zmysłów	-umie wyjaśnić, jak zastosować zmysły do poznawania przyrody	-wymienia źródła wiedzy o przyrodzie, umie wskazać, gdzie ich szukać
4. Jakie przyrządy służą poznawaniu przyrody? (1.4)	-wymienia przynajmniej 3 przyrządy służące poznawaniu przyrody -umie posługiwać się lupą	-z pomocą nauczyciela wykonuje proste pomiary przy użyciu prostych przyrządów	-wymienia przyrządy używane do obserwacji i zna ich funkcje	-wymienia przyrządy używane do obserwacji oraz samodzielnie określa ich przeznaczenie	-potrafi samodzielnie wybrać przyrząd do obserwacji i się nim posługiwać
5. Jak możesz poznawać swoje otoczenie? (1.5)	-wie, czym jest obserwacja	-wie, czym jest doświadczenie	-umie podać różnice między obserwacją a doświadczeniem	-samodzielnie wybiera obiekt do obserwacji	-z pomocą nauczyciela potrafi zaplanować i przeprowadzić proste doświadczenie
6. Podsumowanie działu 1.	Wszystkie wymagania z tematów 2-5.				
	Bezpieczeństwo w twoim otoczeniu.				
7. Z czego jest zbudowany otaczający cię świat? (2.1)	-podaje przykład substancji	-umie wskazać piktogram ostrzegawczy	-wymienia stany skupienia substancji na przykładzie wody	-podaje przykłady przedmiotów wykonanych z substancji kruchych, sprężystych, plastycznych -wskazuje kilka piktogramów ostrzegawczych	-wskazuje piktogramy ostrzegawcze i wie gdzie się je umieszcza -wymienia 3 właściwości substancji
8. Jakie niebezpieczeństwa możesz napotkać w swoim otoczeniu? (2.2)	-zna zagrożenia występujące w domu	-wie, że nie wolno zrywać nieznanymi roślin i grzybów	-wskazuje na fotografiach zwierzęta niebezpieczne	-wskazuje na fotografiach rośliny trujące	-podaje nazwy roślin i zwierząt niebezpiecznych

9. Jak postępować gdy zdarzy się wypadek? (2.3)	-zna numer alarmowy	-wie, co to jest apteczka i do czego służy -zna przeznaczenie podstawowych środków opatrunkowych	-odróżnia oparzenie od odmrożenia	-wie, jak należy postępować po kontakcie z owadami czy roślinami trującymi	-zna zasady postępowania w przypadku oparzeń
10. Jak wyczuwać bezpiecznie? (2.4)	-wie, co to jest wypoczynek i zna różne jego formy	-zna podstawowe zasady związane z wypoczynkiem	-zna różnice między aktywnym a biernym wypoczynkiem	-podaje propozycje wypoczynku biernego i aktywnego	-podaje zasady bezpieczeństwa związane z aktywnym i biernym wypoczynkiem
11. Podsumowanie działu 2.	Wszystkie wymagania z tematów 7-10.				
Twoje ciało – budowa i działanie.					
12. Czy twoje ciało przypomina dom? (3.1)	-zna przynajmniej 2 układy budujące ciało człowieka	-z pomocą nauczyciela wskazuje na planszy układy budujące ciało człowieka	-wskazuje na planszy wszystkie układy budujące ciało człowieka	-wymienia zasady dbałości o ciało	-umie wymienić najważniejsze narządy w ciele człowieka i wskazać ich lokalizację
13. Co nadaje ci kształt i chroni twoje ciało? (3.2)	-wskazuje układ szkieletowy na planszy	-wskazuje podstawowe elementy szkieletu – czaszkę, kręgosłup, klatkę piersiową, kości kończyn	-zna funkcje szkieletu	-wie, jak dbać o swój szkielet	-wie, czym jest skręcenie, zwinięcie i złamanie
14. Co porusza twoim ciałem? (3.3)	-wskazuje na planszy układ mięśniowy	-zna rolę mięśni	-zna zasadę pracy mięśnia	-wie, dlaczego należy się rozciągać	-omawia działanie mięśni
15. Dlaczego musisz się dużo ruszać i uważać na to, co jesz? (3.4)	-umie wskazać zdrowe potrawy	-wie, dlaczego należy być aktywnym fizycznie	-z pomocą nauczyciela wymienia składniki pokarmowe	-zna znaczenie wody dla organizmu	-wyjaśnia znaczenie ruchu dla zdrowia
16. Co się dzieje z jedzeniem, które zjadasz? (3.5)	-wskazuje na planszy układ pokarmowy	-z pomocą nauczyciela wymienia elementy układu pokarmowego	-omawia zasady higieny dotyczące układu pokarmowego	-wie, czym jest trawienie	-z pomocą nauczyciela opisuje drogę pokarmu w układzie pokarmowym
17. Dlaczego musisz oddychać? (3.6)	-wskazuje na planszy układ oddechowy	-wymienia z pomocą nauczyciela elementy układu oddechowego	-wymienia elementy układu oddechowego i wskazuje je na fotografii	-zna różnice między wdechem i wydechem	-wie, jak dbać o układ oddechowy
18. Dlaczego płynie w tobie krew? (3.7)	-wskazuje na planszy układ krwionośny	-wskazuje serce na swoim ciele	-wymienia rodzaje naczyń krwionośnych	-wymienia elementy krwi	-wie, jak dbać o układ krwionośny
19. Podsumowanie działu 3.	Wszystkie wymagania z tematów 12-18.				
Twoje ciało – jak się zmienia i kontaktuje ze światem.					
20. Jak różne części ciała porozumiewają się ze sobą? (4.1)	-wskazuje na planszy układ nerwowy	-wskazuje umiejscowienie mózgu i rdzenia kręgowego na swoim ciele	-wymienia elementy układu nerwowego	-zna funkcje układu nerwowego -wie, czym jest uzależnienie	-zna zasady higieny układu nerwowego -omawia wpływ substancji psychoaktywnych na organizm człowieka
21. W jaki sposób widzisz, słyszysz i czujesz? (4.2)	-z pomocą nauczyciela wymienia narządy zmysłów	-wskazuje na swoim ciele położenie narządów zmysłów	-zna zasady dbałości o wzrok i słuch	-wymienia 5 podstawowych smaków	-wyjaśnia, czym jest narząd równowagi i gdzie się znajduje

22. Jak kobiety różnią się od mężczyzn? (4.3)	-zna podstawowe różnice między chłopcami a dziewczynkami	-wskazuje na planszy układ rozrodczy żeński i płciowy męski	-zna funkcje układu rozrodczego -wymienia nazwy komórek rozrodczych	- z pomocą nauczyciela wymienia elementy układu rozrodczego żeńskiego i płciowego męskiego	-omawia higienę układu rozrodczego żeńskiego i płciowego męskiego
23. Jak zmienia się twoje ciało w ciągu życia? (4.4)	-wie, czym jest dojrzewanie	-wymienia 2 cechy fizyczne kobiet i 2 mężczyzn	-zna etapy rozwoju człowieka	-zna zasady higieny podczas dojrzewania	-określa pojęcia: menstruacja, polucja
24. Czym jest zdrowie i jak je zachować? (4.5)	-z pomocą nauczyciela określa co to jest zdrowie	-wie, czym jest zdrowy tryb życia -zna przyczyny choroby	-określa pojęcie choroby -wymienia przyczyny chorób -zna drogi zakażenia	-wymienia sposoby zapobiegania chorobom -wymienia podstawowe zasady zapobiegania chorobom	-wie, czym są pasożyty -wymienia zasady zdrowego stylu życia
25. Podsumowanie działu 4.	Wszystkie wymagania z tematów 20-24.				
Orientacja w terenie.					
28. Czym jest widnokrąg i do czego służy kompas? (5.1)	-wskazuje linię widnokręgu na fotografii	-z pomocą nauczyciela wskazuje podstawowe kierunki geograficzne	- z pomocą nauczyciela rozróżnia pojęcia widnokrąg i linia widnokręgu	-potrafi posługiwać się kompasem	-zna i umie wskazać kierunki geograficzne główne i pośrednie
29. Dlaczego położenie Słońca nad widnokręgiem się zmienia? (5.2)	-wskazuje różnice między dniem a nocą	-wie, że ziemia jest w ciągłym ruchu	-wie, czym jest górowanie Słońca	-omawia ruch wirowy ziemi	-opisuje zmiany położenia Słońca nad widnokręgiem w ciągu doby
30. Jak się zmienia długość dnia w ciągu roku? (5.3)	-wymienia nazwy pór roku	-wie, gdzie wschodzi i zachodzi Słońce	-wie, na czym polega pozorna wędrówka Słońca nad widnokręgiem	-zna zasady bezpiecznego poruszania się po drodze	-wie, dlaczego lato jest najcieplejszą, a zima najzimniejszą porą roku
31. Czym są plan i mapa? (5.4)	-wie, co to jest mapa	-wie, czym jest szkic, plan i mapa	-pokazuje legendę na mapie	-wskazuje skalę na mapie	-wie, czym są znaki umowne na mapie i omawia niektóre
32. Jak zaplanować wycieczkę? (5.5)	-wie, co to jest wycieczka	-zna zasady udziału w wycieczce	-wie, jak legenda mapy może pomóc w planowaniu wycieczki	-wie, czym jest GPS	-wymienia etapy planowania wycieczki
33. Podsumowanie działu 5.	Wszystkie wymagania z tematów 28-32.				
Opisywanie pogody.					
34. Dlaczego temperatura powietrza się zmienia? (6.1)	-potrafi powiedzieć co to jest pogoda	-wymienia przynajmniej 2 składniki pogody -wie, do czego służy termometr	-wymienia składniki pogody -wymienia sytuacje kiedy używa się termometru	-wyjaśnia, dlaczego można określić na krótki czas	-wyjaśnia, czym są alerty RCB
35. Dlaczego pada deszcz? (6.2)	-wskazuje chmury na fotografii	-zna 3 rodzaje opadów atmosferycznych	-wymienia rodzaje osadów atmosferycznych	-wie, jak powstaje deszcz	-opisuje na podstawie schematu jak powstaje deszcz
36. Wiatr – sprzymierzeniec czy niszczyciel? (6.3)	-wie, co to jest wiatr	-zna zagrożenia związane z wiatrem	-zna wykorzystanie wiatru przez człowieka	-wie, do czego służy barometr -wie, czym jest ciśnienie atmosferyczne	-zna zasady postępowania w czasie silnego wiatru
37. Jak obserwować pogodę?	-zna i wymienia co najmniej	-wskazuje różnice w pogodzie	-wymienia co najmniej 5	-zna zastosowanie stacji	-wie, czym jest prognoza

(6.4)	3 zjawiska atmosferyczne	w różnych porach roku	zjawisk atmosferycznych	meteorologicznej	pogody
38. Podsumowanie działu 6.	Wszystkie wymagania z tematów 34-37.				
	Twoje otoczenie przyrodnicze.				
39. Jakie wody występują w Polsce? (7.1)	-wskazuje na fotografii jezioro i rzekę	-wie, gdzie występują wody słodkie a gdzie słone	-rozdzieli wody stojące od płynących	-dokonuje podziału wód na słodkie, słone i słonawe	-zna warunki życia w wodzie
40. Jakie znasz organizmy wodne? (7.2)	-wymienia organizmy żyjące w wodzie	-wskazuje na planszy przystosowania ryb do życia w wodzie	-wymienia warunki życia w wodzie	-podaje po 1 przykładzie organizmów wodnych: roślin, zwierząt i protistów	-na planszy z przekrojem stawu wskazuje, gdzie żyją poszczególne organizmy
41. Czy znasz organizmy żyjące w otoczeniu szkoły? (7.3)	-wymienia przykłady organizmów żyjących na łądzie	-z pomocą nauczyciela określa jak	-wymienia po 2 organizmy żyjące w okolicy szkoły – rośliny, zwierzęta	-z pomocą nauczyciela wymienia warunki życia na łądzie	-wyjaśnia, czym jest różnorodność przyrodnicza
42. Czy potrafisz opisać budowę lasu? (7.4)	-opisuje jak wygląda las	-omawia budowę drzewa -rozpoznaje na zdjęciu drzewo liściaste i iglaste	-odróżnia krzew od drzewa -wskazuje różnice między drzewem liściastym a iglastym	-wymienia zasady bezpiecznego przebywania w lesie	-wymienia warstwy lasu i charakteryzuje je
43. Jakie organizmy żyją w lesie? (7.5)	-podaje przykłady zwierząt i roślin żyjących w lesie	-rozpoznaje na zdjęciach zwierzęta leśne -rozpoznaje na zdjęciach pospolite grzyby	-wie, dlaczego powinno się zbierać tylko znane grzyby	-opisuje rolę grzybów w lesie	-wymienia przykłady grzybów jadalnych i trujących i wskazuje je na planszy
44. Czym się różni łąka od pola uprawnego? (7.6)	-wskazuje na zdjęciach łąkę i pole	-wymienia przykłady roślin uprawianych na polu	-podaje różnice między polem a łąką -podaje przykłady zwierząt żyjących na łące	-wymienia przykłady roślin rosnących na łące -dokonuje podziału roślin występujących na łące na oleiste, zbożowe i warzywne	-wyjaśnia, dlaczego wypalanie traw jest szkodliwe
45. Co to są łańcuchy i sieci pokarmowe? (7.7)	-zna sposoby zdobywania pokarmu przez organizmy	-z pomocą nauczyciela układa prosty łańcuch pokarmowy	-wymienia sposoby odżywiania się organizmów	-definiuje pojęcia: samożywność, cudzożywność	-opisuje proces fotosyntezy
46. Podsumowanie działu 7.	Wszystkie wymagania z tematów 39-45.				
	Krajobraz najbliższej okolicy.				
47. Jakie są formy ukształtowania terenu? (8.1)	-rozpoznaje na zdjęciu formy wklęsłe i wypukłe	-z pomocą nauczyciela wymienia formy wklęsłe i wypukłe	-odróżnia kotlinę od doliny rzecznej -odróżnia stok łagodny od stromego	-wskazuje różnice między górą, pagórkami i wzgórzem	-wymienia elementy wzniesienia i doliny rzecznej
48. Jak powstały skały? (8.2)	-wie, czym jest gleba	-wie, czym jest skała	-wie, czym jest wulkan i wskazuje go na fotografii	-wymienia rodzaje skał	-dokonuje podziału skał -wie, jak powstały skały
49. Co to jest krajobraz? (8.3)	-wie, czym jest krajobraz -wskazuje na zdjęciach przykłady krajobrazów	-wymienia składniki krajobrazu	-wymienia rodzaje krajobrazów	-wymienia różnice między krajobrazem naturalnym a antropogenicznym	-omawia rodzaje krajobrazów
50. Co sprawia, że krajobraz się zmienia? (8.4)	-z pomocą nauczyciela podaje przykłady jak	-z pomocą nauczyciela podaje skutki działania wiatru i wody	-wie, czym są odpady i zanieczyszczenia	-podaje przyczyny pożarów lasów	-omawia skutki działalności człowieka na krajobraz

	przyroda wpływa na krajobraz	na krajobraz			
51. Dlaczego chronimy elementy krajobrazu? (8.5)	-wie, co oznacza ochrona przyrody	-wymienia przykłady zasobów przyrody	-zna formy ochrony przyrody	-wymienia park narodowy położony najbliżej miejsca zamieszkania	-dokonuje podziału zasobów przyrody na odnawialne i nieodnawialne i podaje ich przykłady
52. Co wiesz o krajobrazie najbliższej okolicy? (8.6)	-z pomocą nauczyciela opisuje krajobraz najbliższej okolicy	-zna cechy, które charakteryzują krajobraz najbliższej okolicy	-wie, z czego jest znany region, w którym mieszka	-wie, skąd pochodzą nazwy miejscowości	-wie, czym jest „mała ojczyzna”
53. Podsumowanie działu. 8.	Wszystkie wymagania z tematów 47-52.				

- w nawiasach podano numer tematu w podręczniku